

Chip, Dale i Gadżet

MZK/WS/3750, MZK/WS/3751, MZK/WS/3752

Doniecka Fabryka Zabawek

ZSRR, lata 1990-1995

Gumowe zabawki do kąpieli przedstawiają Chipa, Dale'a i Gadżet - trójkę bajkowych bohaterów z lat 90-tych. Mierzące po kilkanaście centymetrów „piszczki” zostały wyprodukowane w latach 1990-1995 w Donieckiej Fabryce Zabawek. Zakład założony w 1973 roku uchodził w czasach ZSRR za największego producenta zabawkowego asortymentu w Europie. Fabryka zasłynęła m.in. produkcją licencjonowanych plastikowych żołnierzyków (tzw. „Indianie i kowboje” na wzór figurek Louis Marx), modeli samochodów w skali 1:43 oraz kultowych lalek. W szczytowym okresie zatrudniała ponad 5500 pracowników, a do produkcji wykorzystywano nowoczesne maszyny z Bułgarii, Węgier, NRD, Czechosłowacji, Włoch, Japonii, Anglii i Finlandii. Pracowali w niej najlepsi specjaliści z całego Związku Radzieckiego. W 2003 roku fabryka zakończyła swoją działalność¹.

Opisywane w *Historii jednego ekspoznatu* obiekty zostały wyprodukowane na fali ogromnej popularności amerykańskiego serialu animowanego Wytwórni Walta Disneya pt. *Chip 'n Dale Rescue Rangers*. W Polsce znanego jako *Chip i Dale: Brygada RR (Ryzykownego Ratunku)*. Premierowy odcinek w Stanach Zjednoczonych został wyemitowany 5 marca 1989 roku, a w Polsce z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka 1 czerwca 1990 roku. Serial składał się z 65 odcinków, a jego regularna emisja w TVP1 miała miejsce w latach 1991–1992 oraz 1998–1999. Co tydzień

---

¹<https://www.istpravda.com.ua/short/5168214c03137/> [dostęp 24.06.2026 r.]

miliony dzieci mogły śledzić losy swoich ulubionych bohaterów w niedzielnej Wieczorynce w bloku *Walt Disney przedstawia*².

Tytułowe postacie filmu Chip i Dale – dwa pręgowce były znane już widzom z wcześniejszych filmów Disneya, choćby z krótkometrażowego filmu animowanego *Private Pluto* z 1943 roku oraz z wielu animacji z Kaczorem Donaldem. W latach 80. XX wieku Chip i Dale zyskali zupełnie nowy, detektywistyczny wizerunek, z psotnych szkodników stali się szlachetnymi liderami i obrońcami słabszych. Założona przez nich agencja pod nazwą Brygada RR, rozwiązywała najbardziej zagmatwane zagadki.

W skład legendarnej grupy, oprócz Chipa i Dale'a, wchodziły trzy dodatkowe postacie: mysz Gadżet – pilotka, utalentowana konstruktorka, tworząca skomplikowane pojazdy z niczego, australijska mysz Jack „Rocky” Roquefort Rokfor – obieżyświat i miłośnik sera, wyróżniający się ponadprzeciętną siłą, oraz mucha Bzyczek – drobna, lecz odgrywająca kluczową rolę w szpiegostwie i zwiadzie. Każdy z członków posiadał unikalną specjalizację, dzięki której drużyna działała jako zgrany zespół³.

Istotną rolę w serialu pełniły także czarne charaktery, który napędzały fabułę oraz pomagały zrozumieć morał. Należał do nich największy wróg Brygady RR szary kot perski Spaślak – czołowa figura zwierzęcego świata przestępczego oraz profesor Norton Nimmul – szalony naukowiec, geniusz żądny władzy i bogactwa⁴.

Bajka mistrzowsko łączyła elementy kina detektywistycznego i akcji z klasycznym, ciepłym humorem. Spokojny klimat wynikał z tego, że bohaterowie rozwiązywali problemy głównie sprytem, opierając się na lojalności i przyjaźni. Dodatkowym atutem animowanej serii były dopracowane dialogi i energetyczna czołówka. W wersji oryginalnej wersji zaśpiewał ją Jeff Pescetto (pełną wersję wykonał zespół The Jets), a w polskiej brawurowo - Mieczysław Szcześniak⁵. Wygląd i charaktery głównych bohaterów nie były przypadkowe, zainspirowane zostały ikonami światowej popkultury np. Chip był wzorowany na Indianie Jonesie, nosił charakterystyczny kapelusz i skórzaną kurtkę, cechował go rozsądek, natomiast Dale kopiował styl Thomasa Magnum (detektywa granego przez Toma Sellecka), którego znakiem rozpoznawczym była czerwona hawajska koszulę i pełen luz.

W 2022 roku powstała pełnometrażowa kontynuacja przygód Chipa i Dale'a w reżyserii Akivy Schaffera, w której bohaterowie żyją we współczesnym Los Angeles. Film "Chip i Dale: Brygada

---

²https://pl.wikipedia.org/wiki/Chip_i_Dale:_Brygada_RR [dostęp 24.06.2026 r.]

³<https://infantylny.pl/chip-i-dale-brygada-rr-imiona-postaci/> [dostęp 25.06.2026 r.]

⁴Tamże.

⁵[https://disney.fandom.com/pl/wiki/Chip_i_Dale_\(piosenka\)](https://disney.fandom.com/pl/wiki/Chip_i_Dale_(piosenka)) [dostęp 24.06.2026 r.]

RR” to połączenie filmu aktorskiego (z udziałem żywych aktorów) oraz animacji komputerowej i rysunkowej⁶.

Oprac. Ewelina Sztuk

Netografia

<https://www.istpravda.com.ua/short/5168214c03137/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Chip_i_Dale:_Brygada_RR

<https://infantylny.pl/chip-i-dale-brygada-rr-imiona-postaci/>

[https://disney.fandom.com/pl/wiki/Chip_i_Dale_\(piosenka\)](https://disney.fandom.com/pl/wiki/Chip_i_Dale_(piosenka))

<https://www.filmweb.pl/film/Chip+i+Dale%3A+Brygada+RR-2022-705328/descs>

---

⁶<https://www.filmweb.pl/film/Chip+i+Dale%3A+Brygada+RR-2022-705328/descs> [dostęp 29.06.2026 r.]